

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antiquae Lectionis Tomus ...

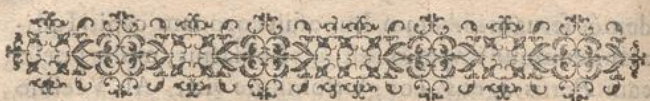
In Qvo Plvra Qvam XX. Antiqua monumenta, nunquam edita

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1602

Incipit Librer [Qvartus.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64160](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64160)

COLLECTIO
HISTORICA CHRO-
NOGRAPHICA

ex

THOROMACHO

& aliis

*Collectore Gallo quodam, qui Carolo Magno
compar.*

INCIPIT PRÆFATIO LIBRI
QUARTI.

Excerptum de Chronica Græca Thoromachi
Episcopi.

RECEDENTE atq; immo potius pereunte ab
urbibus Gallicanis liberalium cultura literarum,
cum nonnulla res geruntur vel recte vel improbe
ac feritas gentium desuaret, regum furor acuere-
tur, Ecclesia impugnarentur ab hæreticis, à Catholicis te-
gerentur, ferueret Christi fides in plurimis, tepesceret in nonnullis, ipse quoq;
Ecclesia vel ditarentur à deuotis vel nudarentur à perfidis; nec
reperiri possit quisquam peritus in Dialectica in arte Grammatica,
qui hac aut stilo prosaico, aut metrico depingeret versu. Ingemi-
scebant

seebant sapius clerici dicentes, *Va diebus nostris, quia perit studium
literarum à nobis, nec reperitur in populis qui gesta presentia pro-
mulgare possit in paginis. Ista etenim atq; his similia iugiter inueni-
a dici pro commemoratione meritorum, vt notitiam attingerent
super venientium, etsi inculta assatu: neq; tamen obrigere, vel
certamine flagitiosorum, seu recte viuentium & presidentium his
illicitis stimulis, quod à nostris fari plerumq; miratus sum; quia
philosophantem b Rhetorem intelligunt pauciloquentem rusticum.
Muleum libuit animo, vt pro supputatione annorum ab ipso mun-
di principio inciperem.*

a al didici
b al. recto rem
i. p. r. Multis
libuit etiam
animi vt p. s. a.
ab i. m. princi-
pio libri pone-
retur initium
primi.

INCIPIT LIBER

CAPVT I.

Umq; Vandali præterissent à Gallijs, nec
multo post tempore Huni Gallias ingredi di-
sponebant. Quod cum Beatus Seruatius Epi-
scopus Tungrorum ciuitatis audisset, e Ro-
mã pergit ad limina Sancti Petri Apostoli, ibiq; quotidia-
num ieiunium & vigilias assidue faciens, in visione somni
ab Apostolo responsum accipiens, Decretum ab altissi-
mo Hunos ingredi Gallias; protinus ad ciuitatem suam
rediret. prædicens eius obitum, vt hoc malum non vide-
ret. Aëtium Patricium huius Chronicæ gesta laudant.
Virilis habitu formatus, animo alacer, membris vegetus,
equis promptissimus, sagittarius peritus, conti impiger,
bellis aptissimus, pacis captator celebris, nullius auaritiæ
sectator, bonis animæ præditus, iniuriarū patientissimus,
laboris appetens, impavidus periculorum; famis, sitis,

c Quam discre-
pent de S. Ser-
uati peregrina-
tione, & ad
quæ tempora
sit referenda,
omnino vide
Baron. tom. 6.
an. 451. 38.

et Toromachum intelligit.

IDACIVS.

Lege Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 2. cap. 7.

vigiliarum tolerantissimus, cui ineunte ætate prædictū liquet, quantę potentię factis destinaretur temporibus suis futuriq; celebrāndus. Hęc supradictus & historiographus de Aëtio narrat. Cum inisset certamen cum Hunis, quę gessit, IDACIVS suę historię huius volumine narrat. Nam his diebus oratione vxoris suę ad limina Beatissimorum Apostolorum Petri & Pauli, ieiunijs & vigilijs discurrente, intercedentibus Apostolis Aëtius à periculis liberatur. Reuelatum est cuidam pauperi, nuncianti vxori Aëtij, orationibus fuisse saluatum: quod cum à paupere proditum fuisset, pauper cæcitate percutitur.

Caput 2.
et Ieron. in vita
Hilarionis
Francorum
meminit quę
locum etiam
citatur Anno in
lib. 2. de gest.
Franc. c. 10.

Vide Aimoin,
lib. 1. cap. 2.

DE Francorum vero regibus Beatus et Hieronymus, qui iam olim fuerant, scripsit. quod prius Virgilij Poëtę narrat historia, Priamum primū habuisse regem, cum Troia fraudulenter caperetur; exindeq; fuisse egressos: postea Frigam habuisse: bifaria diuisione partem eorum Macedoniam fuisse aggressam. Alij cum Friga vocati Frigij Asiam peruagantes, ad littora Danubij fluminis & mare Oceanum confedisse. De nouo bifaria diuisione, Europam media ex ipsis pars cum Francione eorum rege ingressam fuisse. Europam peruagantes, cum vxoribus & liberis Renti ripam occupant, nec procul à Reno ciuitatem ad instar Trojæ nomine ædificare conati sunt: cœptum quidem, sed imperfectum opus remansit. Residua eorum pars, quę super littore Danubij remanserat, electo à se Torchet nomine rege, per quem vocati sunt Torchi; & per Francionem alij vocati sunt Franci; multis post temporibus cum duobus externas dominationes semper negantes.

Fran-

FRancos transegisse comperimus vsq; ad Marco-
mitum Sonnonem & Genebaudum duces: cum
quibus, temporibus Imp. Theodosij in Germa-
niam prorumpentes, pagos depopulantes, etiam Colo-
nia metum incusserunt. Quod cum Treueros perlatum
fuisse, f. Nanninus & Quintinus magistri militum, col-
lecto exercitu, Francos de Germania eiecerunt: apud
Carbonariam de Francis strages fit. Post Heraclio & Io-
uiniano cū exercitu ultra Renum transeunte, disponen-
te Francos ad interencionem perducere, tantæ strages ex
militibus à Francis factæ sunt, vt Heraclius & Iouinianus
cum paucis de eodem prælio potuissent euadere. Nec yl-
terius aduersus Francos præsumperunt arma arripere.
Post paucum temporis Arbogastus superbia elatus ad-
uersus Francos arma mouit: cum iisdem dimicans victus
effugit.

Cap. 3.

f. Greg. Tur. 2.
c. 9. & Aimoin.
1. c. 7. Nanni-
um vocat.
g. ibid. c. 9. me-
minit carbo-
nariæ siluæ.

Ranci Treueris hiemando residere præsumpse-
runt. Valentiniano Imperatore infra priuati mo-
dum redacto, militaris rei cura Francis satelliti-
bus tradita. Ciuilia quoq; officia transgressi in coniura-
tionem Arbogastis sacramentis obstricti sunt. Arbo-
gastes Marcomerem & Sonnonem duces odij insectans
exercitus fraude deceptos vrendosq; cum decussis folijs
nudatæq; arentes siluæ insidiantes agredire. . . . trans-
gresso Reno pagum quem Chamani incolunt depo-
pulus est. Dehinc extinctis ducibus in Francis
denuo Reges creantur ex eadem stirpe
qua prius fuerant.

Cap. 4.

Hæc pæne ad
verbum ex lib.
4. Sulpitij A-
lexandri apud
Greg. Tur. 2.
c. 9. ex quo
hunc locum
intellige & re-
stitue.

Eo.

Caput 5.

h. Iouinum
lege ex Rena-
to Profuturo
Frigerido ap.
Greg. ibid.
illius enim
hæc verba
sunt.

EODEM tempore **H**IOVINIANVS ornatus regio
assumpfit. Constantinus fugam vertens Italiam
dirigit missis à Iouino principe obuiam præcursoribus su-
per Mintio flumine capite trūcatur. Multi nobilium iussu
Iouiniani apud Aruernas capti & à ducibus Honorij cru-
deliter perempti sunt.

Caput 6.

Vide Aimoin.
1. cap. 3.

REuerorum ciuitas factione vnus ex senatori-
bus, cui nomen Lucius, à Francis capta & incensa
est. Cum Auitus Imperator esset luxuriæ deditus, & iste
Lucius habens mulierem pulcherrimam cunctarum, fin-
git se Auitus ob infirmitatem corporis lectum deprime-
re, iussa ad omnes senatrices vt eum visitarent misit.
Cumq; vxor venisset Lucij, viq; ab Auito oppressa fuisset,
in crastino surgens de strato Auitus dixit ad Lucium, Pul-
chras thermas habes & frigida lauas. Hæc indignante
Lucio, sua factione direpta est ciuitas & incensa à Francis.

Caput 7.

+ Pæne ear-
dem verba O-
rosius ap.
Greg. ib. sed
de Stilicone.

ASTINVS domesticorum Comes expeditionem
accepit contra Francos, eosque proterit, Rehum
transit, Gallias peruagatur, vsque ad Pirenæos montes
peruenit.

Caput 8.

† ap. Greg.
Theodome-
neni.

FRANCI electum à se regem, sicut prius fuerat cri-
nitum inquirentes diligenter ex genere Priami,
Frigæ & Francionis, super se creant nomine * Theude-
merum filium Richimeris qui in hoc prælio, quod supra
memini, à Romanis interfectus est. Substituitur filius eius
Chlodoueus in regno, vtillissimus vir in gente sua qui apud
Hespurgem castrum residebat, quod est in termino
Thoringorum. Burgundiones quoq; Arianorum secta
vteban-

i. al. Afobam-
gim. Greg.
Dispargum.

vtabantur sedentes in cisalpinis. * Chlodoueus missis exploratoribus ad urbem Camaracum, perlustras omnia ipse sequitur, Romanos proterit, ciuitatem capit; vsq; Suminam fluuium omnia occupauit. Hæc generatio fanaticis vsibus culta fertur. Super littore maris ætatis tempore Chlodoueo cum vxore residente, meridie vxor eius ad mare lauatum vadens terretur bestia Neptuni, qui Minotauro similis eam adpetisset. Cumq; continuo aut bestia aut à viro fuisset concepta, peperit filium nomine Merouicum: propter quod reges Francorum post vocantur k Merolingi.

al Clodco.
ap. Greg.
Tur. Chlogie.

Vitus Imperator luxuriosus: Apud Placentiam urbem Episcopus ordinatur, & postea ad Basilicam sancti Iuliani fugiens vitam amisit.

k. al. Meroni.
gi.
Caput. 9

CHILDERICUS vero filius Merouei cum successisset patri in regno, nimia luxuria dissolutus, filias Francorum stupro tradidit. Illi vero, ob hoc indignantes eum de regno eiciunt. V Vinomadus Francus fidelissimus cæteris Childerico, qui eum cum à Hunis cum matre captiuus duceretur, fugaciter liberauerat. Hoc euentu aureum cum Childerico diuidens, dum cerneret, quod Franci interficere eum conarentur, dixit ei, Fuge in Thoringiam latita aliquantum ibi: si potuero, tibi Francos placare, istum aureum medium tibi ad signum dirigo: & si non potuero, vbicumq; aggressus fueris, mihi notam facias viam tuam. Quando quidem potuero, & istam partem tibi direxero, partesq; coniuncte vnum effecerint solidum, tunc securus patriam repedabis. Childericus habitans in Thoringia apud regem Bylinum vxoremq; eius nomine Basinam latuit. Franci tum Ægidium vnanimiter regem adsciscunt; V Vinomadum amicum Childerici subregulum ab Ægydio Franci instituerunt:

l. Vide Baron.
tom. 6 an 436
& Greg.
Tur. 2 cap. 11.
Caput 10.
Eadem Aim.
in lib. 1. cap. 7.
Greg. 2 cap. 12

Qqqq

cusq;

eiusq; cōsilio omnes Frācos singulis aureis tributauit, ac-
 quiescentes impleuerūt. Dicens iterū, ad Ægidium Vvino-
 madus, gēs hęc durissima: quæ mihi ad agendum iussisti,
 parū attributati sunt: superbia sæuiūt. Iube vt ternos soli-
 dos tributentur. Quod cum factum fuisset, acquiescentes
 Franci dixerunt, Melius nobis est ternos solidos tributa
 soluere, quàm cum Childerico grauissimam vitam duce-
 re. Vvinomadus iterum ad Ægidium dicens, Rebelles
 existunt tibi Franci: nisi præceperis ex eis plurimos iugu-
 lari: eorum superbiam non mitigas. Electos à Vvino-
 mado centum vtiles & in necessitatibus congruos ad Æ-
 gidium direxit; quos Ægidius consilio Vvinomada vsus
 interficere iussit. Vvinomadus secretius ad Francos
 dixit, Non sufficiunt tributa quæ soluitis? quamdiu hoc
 malum sustinere vultis, vt parentes vestri sicut peco-
 ra iugulentur? Tunc Franci vnanimiter dicebant, Si
 Childericum vbiq; possemus comperire libenter eum
 super nos reciperemus ad regem; forsitan per ipsum de
 his afflictionibus eriperemur. Tunc Vvinomadus protin-
 us ad Ægidium vadens dixit, modo est gens Francorum
 tua disciplina perdomita: dans eidem consilium legatos
 ad Mauritium imperatorem dirigere, gentesq; vicinas si
 posset attrahere, vt vel quinquaginta millia solidorum ab
 imperatore dirigerentur, quo potius gentes accepto mu-
 nere se imperio subijcerent: Addensq; dixit ad eum, Ali-
 quantulos solidos tuæ instantiæ locum accipiens militaui
 parum seruus tuus argentum habeo: volebam cum tuis
 legatis puerum dirigere, vt melius Constantinopoli mihi
 argentum mercaret. Tunc acceptis ab Ægidio quingen-
 tis in munere aureis, quos ad hoc opus emendum trans-
 mitteret, misit puerum creditarium sibi cum media parte
 aurei quem cum Childerico diuiserat, saccellum plenum
 plum-

plumbeis, quod puer pro solidis secum portaret comperto iam Childericum CONSTANTINO POLI esse cum legatis Egidij puer aggreditur his verbis instructus, vt legatos præcederet, & Childerico protinus nunciaret, priusquam legati in conspectum Imperatoris venirent, quod Egidius qui tributa publicis ærarijs soluere debebat tributa Imperatoris soluenda quæreret. Quod cū Childericus Mauritio imperatori annuñciasset; repletus & indignatione; cum legatis Egidij ei præsentati fuissent, his verbis suggerentes; iubet eos recludi in carcerem. Dixitq; Childericus ad Mauritium imperat. Iube me seruum tuum ire in Gallias: ego furorem indignationis tuæ super Egidio vlciscor. Multis muneribus à Mauritio Childericus ditatus, euectu nauali reuertitur in Gallias. Quem cum V Vinomadus nunciante puero comperisset, castro Barro ad ipsum venit, & à Barrésibus receptus est. Eorum omnes redditus publicos pro initio receptionis consilio V Vinomadi benigne cōcessit. Deinde ab omnibus Francis resublimatur in regno: multaq; prælia cum Egidio egit, plures strages ab ipso factæ sunt in Romanis.

BASINA, quæ Bisinum regem in Thoringia conjugem habebat cum audisset Childericum à Francis in regno sublimatum, cursu veloci relinquens Bisinum ad Childericum transijt, qui cū eam solerter interrogaret, qua de causa ad eum de tam longinqua regione venisset, respondisse fertur, noui, inquit vilitatem tuam, quod sis valde strenuus, ideòq; veni vt habitem tecū. Si vtiliorem sub cælo sciuissem, eum expetissem. Quæ Childericus gaudēs & diligens eiusdem pulchritudinem in coniugio copulauit. Cum prima nocte iugiter stratum

Qqqq. 2

iunxissent

Caput II.

iunxissent, dicit ad eum mulier, Hac nocte à coitu virili abstinemus. Surge secretius, & quod videris ante aulas palatij, dices ancillæ tuæ. Cumq; surrexisset, vidit similitudinem bestiarum, leonis, vnicornis, & leopardi ambulantium, reuersusq; dixit mulieri quæ viderat. Dixit ad eum mulier, Domine mi vade deuo; & quod videris, narra ancillæ tuæ. Ille vero cum foris exisset, vidit bestias ad similitudinem vrsi & lupi deambulantes. Narrans & hæc mulieri. Compellit eum tertio vt iret, & quod videret nunciaret. Cumq; tertio exisset, vidit bestias minores, similitudine canis; & minores bestias ad inuicem detrahentes & volutantes. Cumq; Basina hæc vniuersa narrasset, abstinens se castè vsq; in crastinum, surgentes de stratu, Dixit Basina ad Childericum, quæ visibilibus interpretationem habent, Nascetur nobis fili⁹ fortitudine leonis signum ad instar tenens: filij eius leopardus & vnicornis fortitudine signum tenent. Deinde generatur ex illis qui vrsis & lupis fortitudine & voracitate eorū simulabant. Tertio quæ vidisti ad discessum columnæ regni huius erunt: qui regnabunt ad instar canibus & minoribus bestijs eorum confimiliserit fortitudo. pluralitas autem minorum bestiarum, quæ ad inuicem detrahentes volutabant, populus sine timore principum ab inuicem vastantur. Conceptit Basina & peperit filium nomine Chlodouicum. Hic fuit magnus & pugnator egregius ad instar leonis fortissimus cæteris regibus. Childericus cum * Odoacro Rege Saxonum Aurelianis pugnans Andegauum victor perrexit. Mortuo Ægidio reliquit filium nomine Siagrium. Eodem tempore Brittones de Beterica à Gothis expulsi. Multi apud * Dolensem perempti sunt. Paulus Comes cum Romanis & Francis bellum Gothis intulit, & prædas egit. Childericus Odoacro superato Pau-

† al. Odoacro.

† al. Tolosam
Greg. 2. cap. 19

to Paulū comitem interfecit, Andagauum obtinuit. His actis inter Saxones & Romanos bellū gestum est. Saxones terga vertentes multis ex eis extinctis, insulā eorum cum multo populo interempto à Francis captā atque subuersę sunt.

Ipsō anno terrę motus fuit. Eoricus Gothorum rex xiv. regni sui anno basilicam sancti Iuliani * Briuatis, columnis ornatam mirifice construxit. Caput 14. aliter Greg. cap. 20.

Regnans Eoricus annis xx.

In Burgundia nimia famis oppressio aduenit. Cumque populus à fame in diuersas regiones dispergeretur, nec esset qui alimoniam præberet, Æditius quidam ex senatoribus magnam tunc rem in Deo fecisse perhibetur. Misit pueros suos cū equitib⁹ & plaustris p̄ vicinas sibi ciuitates vt eos qui inopia vexabantur, sibi adducerent cunctos pauperes, quos inuenire potuerunt, adduxerunt ad domum eius: ibiq; eos tempore sterilitatis pascens à fame liberauit. Fuerunt plusquam quatuor millia, quos aluit vsque tempore vbertatis. Post quorum discessum vox è cælis lapsa peruenit, dicens, Æditi, quia fecisti rem hanc, semen tuum pane non indigebit in æternum. Æditius mirę felicitatis fuit: pluribus vicibus multitudinem Gothorum cum paucis in fugam conuertit. Euarix rex Gothorum, excedens Hispanum limitem, grauem in Galliis intulit persecutionem. Aimois, lib. 1. c. 13. & Greg. li. 2. cap. 24.

Defuncto Childerico Chlodoueus eiusdem filius regnauit pro eo. Anno autem quinto regni sui, Siagrius Romanorum Patricius apud ciuitatem Sanctonas, quam quondam pater suus tenuerat, sedem habebat. Quem Chlodoueus cum Regnachario irruens Caput 15.

Q999 3

irruens

irruens oppugnauerat. Siagrius elisum cernens exercitū, terga vertit, ad Alaricum regem Tolosam cursu veloci perrexit. Chlodoueus legatos ad Alaricum mittēs, vt eum redderet; alioquin nouerit sibi bellum inferri. At ille metuens, vt Gothorum pauere mos est, Siagrium vincum legatis tradidit: quem Chlodoueus custodiae mancipauit, regnoq; eius accepto, gladio truncari praecepit. Chlodoueus eo quod esset fanaticus, Ecclesias deprædari permisit.

Caput 16.
Eadem Greg.
2. c. 27 & Al.
MOIN. I. C. 12.

Regitur de Ecclesia Remensis vrbs vrceum magnū hostis abstulerat cum reliquis ministerialibus. Sanctus atq; Apostolicus Remigius Pontifex eiusdem vrbs ad Chlodoueam veniens postulat; si aliud de sacris vasis recipere non mereretur, saltem vel vrceum illum reciperet. Audiens rex dixit, Mitte nuncios vsq; Sueffionas; sibi quæ acquisita sunt, diuidenda erunt: si mihi sors illud dederit, petitionem tuam implebo. Cum præda in medio diuidenda poneretur, ait rex, Rogo vt saltem mihi vas istud extra partem concedatis. Hæc rege dicente, respondent Franci, Glorioso rex, quæ cernimus tua sunt, sed & nos tui sumus: domine quod tibi placet fac. Tunc vnus leuis, inuidus, & facilis, voce magna vrceum impulit, dicens, Nihil hinc accipies, nisi quod tibi sors vera largitur. Rex iniuriam hanc patientia leniuit, forte posita acceptum vrceum Beato Remigio transmisit; seruans abditum sub pectore vulnus. Kal. Martij iussit omnes armatorum phalangas, ostensuros, venire. vbi cunctos circuibat, venit ad vrcei percussorem, dicens ad eum, Incubata est armatura tua; neq; securis est utilis: apprehensa securus eius, terræ deiecit. Et ille cum paululū inchnatus fuisset, rex eleuatis manib⁹ securim in caput eius defixit, Sic inquit, & tu Sueffionis vrceo fecisti. Magnum sibi per hæc causam Franci timorem statuerunt. Fuit

Vitigitur Gundiochus rex Burgundionum ex genere Athanarici regis persecutoris. Huic fuerunt quatuor filij, Gundobad^o, Godeghyselus, Chilpericus, & Godemarus. Gundobadus Chilpericum fratrem suum interfecit gladio; Vxorem eius ligato ad collū lapide aquis immerfit: Duos filios eorum gladio trucidavit; duas filias exilio condemnauit; quarum senior nomine *o* Sedeleuba, mutata veste se Deo deuouit, iunior *p* Chrotildis uocabatur.

Caput 17.

n. al. Gothichifus. Greg. 2. c. 28. Godegifulus.

o. ap. Greg. Mucuruna. p. al. Crothchildis.

Orro Chlodoue^o legationem in Burgundiā sepius mittens, conquirentes Chrotildem. Et cum nō esset licitū eam videre, Chlodoueus Aurelianum quendam ex Romanis, ingenio quo posset ad Chrotildem uidentem direxit. At ille in singulis ad instar medici peram ad dorsum ferens, veste deformi ad illas perrexit partes, anulum Chlodouei, quo potius crederetur, secum portans. Cūq; ad *q* ianuam ciuitatis, ubi Chrotildis cum Germana Sedeleuba sedebat, uenisset, & illas hospitalitatem peregrinis exhibere audisset, eum cum causa mercedis suscepisset, & pedes eius Chrotildis lauaret, Aurelianus uerbo secreto inclinans ad eam dixit, Domina mi, grande uerbum tibi nunciaturus sum, si locum dare dignaris, ubi secretius suggeram. Illa annuens uerbo secreto audiens. Dixitque Aurelianus, Chlodoueus Rex Francorum me direxit. Si uoluntas Dei fuerit, te uult culminis tui sociare coniugio. Ut certa fias, hoc anulum tibi direxit. Quem illa accipiens gauisa est gaudio magno. Dixitq; ad eum, Accipe centum solidos pro laboris tui munere & anulum hoc meum; festinans reuertere ad Dominum tuum & dices, Si me uult in matrimonio sociare, protinus
per

Caput 18.

q. al. adiret ne uam ciuitatē.

r al. Aredicii.

per legatum à patruo meo Gundobado postuletur, legatque veniant, obtenta ad præsens firment, placitum sub celeritate instituunt: nisi ad perficiendum festinent r Aredij cuiusdam sapientis de Constantinopoli aduentum vereor, cuius consilio, si prius venerit, hæc omnia dissipabuntur. Aurelianus eodem habitu, quo venerat, redit ad propria. Cum iam prope Aurelianense territorium nec procul à domo prope accesserat, quendam pauperem mendicum secum itineris socium habuit. Iam securus Aurelianus sopore depressus. Collega suus peram eius cū solidis furatus est. Cumq; à somno experfactus, expertus fuisset dolum, mœrore plenus cursu veloci perrexit ad propria. Dirigēsq; pueros ad inquirendum mēdicum, qui perā eius portabat. Quem apprehensum Aureliano præsentant, eumq; fortiter triduo cæsum permisit ire mendicam. Protinus Aurelianus Chlodoueo regi per singula narrās successionem suggestiones nūciat. Quod cum Clodoueo petitio & consilium Crotehildis placuisset, legatos ad Gundobadum dirigit, petens, vt Chrodehildem neptem suam ei in coniugium sociādam traderet. Quod ille denegare metuens, & sperans amicitiam cum Chlodoueo inire, eam se daturum spondet, legato offerens solidum & denarium, vt mos erat Francorum, eam partibus Chlodouei desponsant; placitum ad præsens petentes, vt ipsam ad coniugium tradat Chlodoueo, Nulla stante mora initum phacitum. Caualonno nuptijs præparantur. Venientes cum celeritate Franci Chrotohilden à Gundobado acceptum leuantes in Basternam cum multis thesauris ad Chlodoueam dirigunt. Chrotehildis eum iam comperisset aduentum Aredij reuertentis ab Imperatore, dixit ad seniores Francos, Si vultis me domino vestro præsentare, remouete me de Baster-

Aureliani Patricii meminit Greg. Tur. mirac. lib. 1. cap. 77. Vide Greg. 2. cap. 28. Almo in 1. cap. 13. 14. 15. Hin c mar. Baron. tom. 6. an. 494. 28.

Basterna, & super equum leuate, & quantum protinus poteritis, illis partibus accelerate; in hac basterna ad suam non possum venire præsentiam. Franci leuantes Chrothildem super equum festini ad Chlodoueuum pergunt.

GVMQ; Aredius à Massilia velocissimo cursu hæc *Caput 19.*
 audiens ad Gundobadum venisset, dixit ei Gundobadus, Audisti quòd amicitiam cum Francis iniuimus, neptemq; meam Chlodoueo tradidi vxorem? Respondes Aredius dixit, Nō est hoc amicitia cultus, sed initium discordia perpetua. Reminiscere debueras domine quòd genitorem Chrothildis germanum tuum Chilpericum gladio trucidasti, matrem eius lapide ad collum ligata necari iussisti, duos eiusdem germanos capite truncatos in puteum fecisti projicere: si præualuerit, iniuriam parentum vindicabit. Dirige protinus exercitum post eam, & reuertatur; facilius vnus feres iurgium, quam omnitempore tu & tui vexentur à Francis. Hæc audiens Gundobadus exercitum post tergum Chrothildem præsentandam dirigit, qui consequentes thesauros è Basterna cuncta retinent. Chrothildis vero cum appropinquasset Viliariaco in qua Chlodoueus residebat in territorio Trecassinno, adhuc antequam terminos Burgundia Chrothildis præteriret, rogans eos à quibus ducebatur, vt XII. leucas in vtrasque partes de Burgundia protererent & incenderent: quod cum permittente Chlodoueo fuisset impletum, dixit Chrothildis, Gratias tibi ago Deus omnipotens, quòd initium vindicta de genitoribus & fratribus meis video.

Tunc ad præsentiam Chlodouei perducitur, ipsamq; *Caput 20.*
 in matrimonium Chlodoueus accepit, quam cultu regali perfecto dilexit amore. Habebat iam tunc Chlodoueus filium de concubina nomine Theodoricum

Rrrr

doricum. Chrotechildis cum primogenitum filium habuisset, quem Baptismo consecrare vellet; viro assidue suadens ut Christianus efficeretur, nullatenus ad consiliandum regis animus mouebatur: dicens, Deorum nostrorum iussione cuncta credantur: Deus vester nihil posse manifestatur. Regina filium ad Baptismum exhibet. Baptizatus autem puer, quem * Inghomerem vocabant, in albis obiit. Qua de causa permotus felle rex, increpabat reginam dicens, Si in nomine Deorum meorum puer fuisset baptizatus, vixisset. Regina vero Deo omnipotenti gratias agens, ut de utero primogenitum in regno suo acceperit. Post hunc genuit filium, quem Chlodomerem vocauit. Cum baptizatus aegrotare cepisset, dixit rex, Et iste sicut frater moritur. Orate autem matre Dominum, ipso adiuuante conualuit. Regina tamen assidue verbis blandis ad Christi cultum suadebat.

Greg. 2. c. 29.
Inghomerum.
Aimoin. 1. c. 15.
Inghomirum
vocat.

Capit. 21.

VMQ; bellum contra Alamannos Chlodoueus rex moueret, suadente regina, vouit, si victoriam obtineret, efficeretur Christianus. Cumq; utraq; phalanges certamine iungerentur, & strages ingentes essent, dixit Chlodoueus, Deum inuoco quem Chrotechildis colit; si me iuuerit in hoc praelio, ut vincam hos aduersarios meos, ero illi fidelis. Alamanni terga vertentes in fugam lapsi sunt. Cumq; regem suum cernerent interemptum * IX. annis exules a sedibus eorum nec ullam potuerunt gentem comperire, quae eis contra Francos auxiliaret. Tandem se in ditionem Chlodoueo tradunt. Postea cum de praelio memorato superius Chlodoueus Remis fuisset reuersus, clam a sancto Remigio Remensi Episcopo, adtrahente etiam Chrotechilde regina, Baptismi gratiam cum sex millibus Francis in Pascha Domini consecratus est. Cum a S. Remigio in Albis Euangelij lectio Chlodoueo annunciaretur, qualiter Dominus noster Iesus Chri-

al. 10. 7. annis

sus Christus ad passionē venerat, dixit Chlodoueus, Siego ibidem cū Francis meis fuisse, eius iniuriā vindicasse. Iam fidem his verbis ostendens, Christianū se virum affirmat.

Hudegisilus * frater Gundobadi solatium per legatos Chlodoueuū postulans. Cum eū comperisset fortissimū in praelijs; promittens, si eijceret Gundobadū cum suo subsidio, à regno tributū Chlodoueo solueret Gundobadus ignorans dolum fratris Godegisili, ad eum misit, dicens, veni vt resistamus Francis vnanimiter; vt q̄ aliegentes passā sunt, non perferamus nos. At ille, Vadam, inquit, & prebeam tibi auxilium. Chlodoueus cū Francis aduersus hos duos reges castro Diuionensi Campaniam direxit ad praelium. Godegisilus Chlodoueo coniungitur, ac vterq; exercitus Gundobadi populum atterit. At ille dolum fratris cognoscens terga vertit, & Rodani ripam percurrens, Auenionem urbem ingreditur. Godegisilus obtēta victoria, promissa Clodoueo ex parte implens, * Auenionemq; triumphans Chlodoueus rex post Gundobadū dirigit, q̄ eū de ciuitate extrahere possēt.

Caput 22.
al. à Gundobado f. p. l. contra Chlodoueuū postulans Vide Greg. lih. 7. de gest. Franc. cap. 23. Aimo. in lib. 7. cap. 19

al. Vicinamque

A Redius prudentissimus vir cum Gundobado intra castra sedens, ad Gundobadum ait, Oportet te lenire huius hominis feritatem. Ego me simulabo à te fugere; ad eum transibo, vt faciam quod neque tibi neque huic noceat regioni. Quodcunq; tibi meum iniunxerit consilium faciendum promitte, donec causam tuam Dominus prosperet. Aredius valedicens ad Clodoueuū perrexit dicens, Illum perfidum Gundobadū relinquens, tuę glorię me offero. Benigniter à Clodoueo recipitur. Eratq; iocundus in fabulis, strenuus in cōsilijs, iustus in iudicio, & in commissionib⁹ fidelis. Dixit ad Clodou. Tua est hęc regio; quare eā vastare permittis? Iube Gundobadū tibi tributa soluere, & ipsi & regioni dominaberis. Quod si noluerit, perfice q̄ cepisti. Hęc iniūcta Gund; à Clod: Gūdobad⁹ implere p̄misit. Clod: redijt in

Caput 23.

Rrrr 2 • Fran-

Franciam, relictis cum Godegisilo quinq; millibus Francorum. Exiens Gundobadus de Auione resumptis viribus Godegisilum Viennæ circundat, per aquæ ductum in ciuitatem ingrediens, Godegisilum interfecit, Francos aggregatos in vnam turrem ferro trucidauit, nihilq; postea Clodoueo reddere disposuit.

Cap. 24.

+ al. XCC.

Greg. 2. de gest.
Franc. c. 37. Ai.
moin. 1. c. 21.
Baron. tom. 6.
an 507.

f al Clodoueus

Bigitur Alaricus rex Gothorum cū amicitias fraudulenter cum Clodoueo inisset. Quod Clodoueus discurrente Paterno legato suo cernens, aduersus Alaricum arma commouet, & in Campania Voglauenfi * x. ab vrbe Pictaua miliario Alaricum interfecit, & plurima manu Gothorum trucidata, regnum eius à mari Tyrreno, Ligeri fluuio & montibus Pireneis vsq; Oceanum mare à Clodoueo occupatum est. Et thesauros Alarici à Tolosa auferens secum Parisius duxit, & multis muneribus Ecclesiam sancti Martini & sancti Hilarij ditauit: quorum fultus auxilio hæc celeriter impleuit. Cumq; Parisius perrexisset, ibi cathedram regni constituit. Theodoricus eiusdem filius, ciuitatibus captis circa maritima iussu patris filius ad eum reuertitur. Filius Sigiberti regis nomine Theodoricus, quem cum exercitu eius in subsidium contra Gothos Clodoueus habuerat, leuis verbis, dum per Scalde fluuium nauigaret, attractus. Ipse vero patrem suum Sigibertum in Burgundia interfecit dolose: & ipse à percussoribus Clodouei interfectus est. Regnum Sigiberti absq; yllo prælio cum thesauris Clodouei assumpsit.

Carti-

Charicarium regem suum parentem Clodouei dolis interfecit manu propria, & fratrem suum Richariū similiter manu propria iugulauit. Regnum Ragnacharij, qui apud Camaracum sedem habebat, suæ dirioni subiecit. Regnum Clodouei maxime per totas Gallias dilatatur. Studiose tractauit, vt nullus de suis parentibus superesset, nisi de suo semine qui regnaret.

& fratrem suum Richarium manu propria similiter iugulauit. Vide Greg. ib. c.

Caput 25.
Charicū
& parentē suū
C interfecit
& regnum su-
um sibi subdi-
dit. Ragnacha-
riū regem at-
que suū paren-
tem Clodoue-
us interfecit
manu propria,
41. Aim. c. 23.

Mortuus Clodoueus sepultus est in Ecclesia Sancti Petri Apostoli, quam suo opere construxerat. Obiit post a Voglense bellum anno quinto. Regnum tenuit annis triginta. A transitu sancti Martini usque ad transitum Clodouei fiunt anni centum duodecim. Chrothildis Regina ad limina sancti Martini Turonis orationibus & vigilijs peruacabat.

Caput 26.
a Greg. 2. gest.
Franc. c. 43.
Vocladense
bellum vocat.
vide Aimoin.
1. c. 2. Paul. E-
mil. li. 1. Baro-
an. 514.

Vatuor filij Clodouei, id est, Theodericus, Chlodomerus, Childebertus, & Chlotarius regnum eius æquo ordine inter se diuiserunt. Sortitus est sedē Theodericus Mettis, Clodomerus Aurelianis, Childebertus Parisijs, & Chlotarius Sueffionis. Theodericus habebat iam filium nomine Theodebertum vitem & strenuum.

Caput 27.
Greg. 3. cap. 1.
Aim. 2. c. 1. & 2.

Malricus, filius Alarici, sororem eorum in matrimonium accepit, per quam Barcinonæ à Childe-rico & Francis occisus est. Dani euectu nauali Gallias appetunt, in regnum Theodorici irruunt, & à Theodeberto filio Theodorici superantur, omnemque prædam & vitam amiserunt.

Caput 28.

Caput 29.
Greg. 3. gest.
Franc. 6. 4.

Huringiorum tres fratres regnabant, Badericus, Ermenfredus, & Bertharius. Ermenfredus Bertharium interfecit, instigante vxore Ermenfredi nequissima, cui nomen Amalberga; & Badericum germanum suum consilio Theodorici interfecit. Ipse verò à Theodeberto filio Theodorici interfectus est. Regnum Thoringorum Francorum ditioni subditum est.

b. Gothorum
F. d. subactum

Caput 30.

e. al. Sighismū-
dus apud Ge-
nauensē.
fort. Agaunen-
sem. Vide Greg.
3. c. 5. Aimon.
3. c. 4.

Vnde badi filius Syghismundus apud Ardega- uensem urbem villa Quadruuio, iussu patris, sub- limatur in regno, habens vxorem filiam Theo- dorici Regis Italiae, vnde habebat filium nomine Sighi- ricum. Ea mortua aliam duxit vxorem. Filium suum Sighiricum nouercae insidijs iussit interfici. Vnde postea fortem pœnitentiam agens, monasterium Sanctorum Agaunensium miri operis construxit, & alia plura mona- steria ædificauit. Chrothechildis assidue filios admone- bat in hostem patris, matrisq; ac germanorum suorum. Quam ob causam illi Burgundias appetūt, Sigismundum & Godemarum in prælio vincunt.

Caput 31.

Lodomerus Sigismundum, dum ad monasteri- um Sanctorum Agaunensium fugeret, captum, cum vxore & liberis Aurelianos adducit. Gode- maris terga vertens latuit. Godemaris resumptis viribus regnum Burgundiæ tener. Chlodomeris iterum aduersus Godemarem exercitum mouit, interfecto Sigismundo & vxore cum liberis, vt prædictum est.

Caput 32.

Chlodomerem, ab Auito Abbate, quod fecerat Sigismundo, prædictum est ipso itinere passurū. Cumq; Veforontia Franci cum Burgundionib⁹ bellum inissent, Chlodomerus capite truncat, deceptus ab auxilijs Theodorici, qui filiā Sigismūdi habebat vxorē.

Fran-

TRanci vero in ipso pralio resumptis viribus Burgū-
 dionibus Veforontia superatis, & ad internecionē
 perductis patriam eorū ditioni subiiciūt. Chlotari⁹
 vxorē Clodomeris nomine Gunthiuchā vxorē duxit, fi-
 liosq; ei⁹ tres his nominibus, Theodobaldū d Gūtachariū
 & Clodoaldum Crotechildis alebat, Childeburtus doloſe
 Aruernos cōtra Theodericū inuaſit. Chlotarius & Chil-
 debertus Burgundias appetūt. Sed Theodericus cum eis
 adgredi noluit, Childericus & Chlotari⁹ fugato Clodome-
 re Burgūdias occupant. Theodericus cū exercitu Aruct-
 nos vaſtat, Mundericus qui ſe parentem Regis aſſeruerat,
 regnumq; ei deberi dixerat, à ſatellitibus Theoderici oc-
 ciditur, fraude deceptus. Res eius ſiſco ſubiiciuntur.

d Gunthariū.

Greg. 2. c. 11. 14
15. 18. 22.

Nita pax inter Childeburtum & Theodericū cum
 ſacramento datis obſidibus. Sed celerius rūpitur.
 Multi filij ſenatorū ob hoc ſeruitio ſubiiciuntur.
 Nepos beati Gregorij Lingonaci vr̄bis Ep̄ſcopi Treueris
 cuidam barbaro ſeruiēs, ingenio Leonis cuiuſdam ex
 cois ipſius Ep̄ſcopi liberatur & reducitur.

Caput 34.

Crotechildis regina cū filios Chlodomeris, quos
 alebat Pariſis reſidēs, vnico amore diligeret, Chil-
 debertus inuidia in eos duct⁹, Chlotario ſuadet vt
 interficerent: ex quibus duos Theodobald⁹ & Guntha-
 rius Chlotarij manu propria interficiuntur; Chlodoaldus
 ad clericatū tondetur, dignamq; vitam gerens: ad cuius ſe-
 pulchrū dominus virtutes dignatur oſtendere. Theode-
 ricus filiū ſuum Theodebertū vbi VViſigardim cuiuſdā
 regis filia deſpōſauit, Theodebertus relinquēs VViſigar-
 dem, Theotheriam genere Romanam duxit vxorem.

Caput 35.

e Aim. 2. c. 11.
VVoconis.

Caput 36.

Theodericus XXIII. regni ſui anno moritur, re-
 gnumq; eius Theodebert⁹ aſſumpſit, magnūq; ſe
 atq; in omni bonitate præcipuū ſe oſtendit. Deo-
 heria Zelans à Theodebertō, filiā ſuā dolo interfecit. Theo-
 debert⁹ relicta Theotheria VViſigardem duxit vxorem.

Chil.

Caput 37.

CHILdebertus & Theodebertus foedus ineunt inter se: cōtra Chlotarium mouent exercitum: sed orationibus Crotehildis ad limina sancti Martini & diuino nutu grandine & infestatione tonitruui & fulguris veniente, separati sunt; pacem ineuntes ad proprias sedes sunt reuersi.

Caput 38.

POST hæc Childebertus & Chlotarius Hispanias appetunt, easq; parte maxima depopulati sunt. Amalricum regem Barcinonæ interficiunt, Cæsaraugusta ciuitas orationibus & ieiunijs liberatur.

Caput 39.

Aimoin. 2. c.
19. & 20.
Greg. 5. c. 30.

POST Amalricum Theoda regnat in Hispanijs: quo interfecto Theodegisilus regnum assumit: qui dum ad cœnam lætus sederet, extinctis cereis à suis occiditur. Cui Agila succedit in regnum. Gothi vero iam olim habuerunt vitium; cum rex eis non placet, ab ipsis interficitur.

Caput 40.

Sal. Patifio.

ET quia Theodoricus rex Italiæ sororem Clodouei in matrimonium habuit, ex qua paruulam filiam cum vxore reliquit. Et cum mater ei regis filium sociandum prouideret, à seruo nomine Traquilane accipitur. Traquila cum exercitu à matre puellæ capitur, & capite truncatur. Acceptam filiam mater, disciplinam ingerens, secum duxit: & filia matrem veneno interfecit. Theodadus regnum Theoderici ambiuit, & filiam, quæ matri extiterat, parricida vehemēter succenso iussit includi, ibi vt combureretur. Vnde causa cōpositionis quinquaginta millia solidorum Childeberto, Chlotario, Theudeberto transmissa sunt. Quod Childebertus & Theudebertus inter se diuidentes nihil exinde

Chlo-

Chlotario dederunt. Theodato defuncto Totila successit in regno, quem Narses Patricius interfecit; regnumq; Gothorum in Italia destructum est.

POST Theudebertus cum exercitu Italiam ingreditur, eamque maritimis terminis depopulatur. Narses patricius in fugam versus. Postea Buccellinus dux iussu Theodoberti Siciliam occupat, totaq; Italia dominans, magna ei felicitas in his conditionibus fuit. *Caput 41.*

PETITIONE Desiderati Verdunensis vrbis Episcopi Theodobertus clementer octo millia solidos civibus Verdonensibus ad recuperandum dedit. Theudebertus vexatus à febre moritur decimo quarto regni sui anno. *Caput 42.*

GROTECHILDIS regina plena dierum & bonis operibus moritur: in sacratio Basilicę sancti Petri sepelitur. Chlotarius iubet ad omnes Ecclesias tertiam partem fructuum fisco dissolvere. Sed resistente Injurioso Pontifice hoc malum destruitur. Chlotarius de Ingunde Guntharium, Chiltericum, Aribertum, Guntramnum, Sigibertum, & Chlodesindam filiam habuit. Deg Aregunde, sorore Ingundis Chilpericum. Et de Vn- *Caput 43.*
Greg. 4. gest.
Franc. c. 1. 2. 3.
4 & c.
Aim. 2. c. 16.
gal. Redegūde
sina habuit Chramnum.

AGLANE in Hispania regnante cum esset iniquus suis, exercitus imperij Hispanias ingreditur, & ibi Agila interficitur. *Caput 44.*

ATHANAGILDUS succedit in regno, qui ab Hispania exercitum imperij expulit. *Caput 45.*

THEUDEBALDUS filius Theodeberti h Valderadam duxit vxorem. Erat valde iniquus suis; cuius tempore vuæ in sambuco natę sunt. Stella ex aduer- *Caput 46.*
h Vuldodra-
dam Greg. 3.
10 ve- cap 9.

fo veniens Lunam ingressa est. Bucelinus in Italia apud Belisarium & Narsetem patricios sapius fortiter dimicās, eos in fugam vertit, eorumq; exercitum proterit. Tandem infirmatus profluuiō ventris, & exercitus suus eadem infirmitate adtritū, Belisario iam interfecto, à Narsete superatur & interficitur, ipsoq; anno Theodebaldus obiit, regnumq; eius Chlotarius accepit, copulans Valderadam sibi vxorem.

Caput 47.

EO anno rebellātibus Saxonibus Chlotarius commoto exercitu maximam eorum partem deleuit; Thoringiam vastās, quia eis auxiliari præsumerant. Nec multo post tempore denuo Saxones rebellantes; Chlotarius mouet aduersus eos exercitum. Saxones penitentes, offerentes se cuncta emendare quæ male gesserunt, medium partem in omnibus rebus eorum exceptis vxoribus & liberis in compositione offerunt.

Greg. lib. c. 14.

Quod Franci accipere despicientes, eos interficere conantur, Chlotario dicentes, Non pacificabis cum eis, sed surge præliemus & vlciscamur in illis. Cum ille noluerat, Franci Chlotarium volebāt occidere. Vnde inuitus petrexit ad prælium, ibiq; tanta strages à Saxonibus de Francis facta est, vt mirum fuisset.

Caput 48.

CHILdebertus cum Chramno insidias Chlotario parat. Aribertus & Gunthramnus iussu patris cū exercitu contra Chramnum dirigūt: Sed diuino nutu temperante, graui coruscatione exorta, à prælio separantur. Chramnus cum Childeberto pertendit. Saxones factione Childeberti in Franciam veniētes, vsq; Duuciam ciuitatem prædam egerunt. Chramnus cum Childeberto se fortiter constringit. Childebertus Remensem Campaniam depopulatus est. Austrapius dux in Basilicam sancti Martini Chramnum metuens fugit. Chil-

i al. Diuiciam
Greg. c. 16. Nu-
ciam.

Childebertus rex apud Parisios obiit, & in Basilica sancti Vincentij, quam ipse cōstruxerat, sepultus est. Cuius thesauros & regnum Chlotarius assumpsit. Vvalderadam & filias eius duas in exilium misit.

Caput 49.

Chramnus in Britanniam fugit ad k ad Conobrem Comitem Britannorum. Quia l Lacharius socer eius ad Ecclesiam S. Martini confugit, per ipsum hæc Basilica incendio concremata: postea à Chlotario condigne recuperatur, & stanno cooperitur, Chramnus à Chlotario patre suo captus cū vxore & liberis in Britannia igne cōcrematur. Conober Comes Britānorū interfectus.

Caput 50.

k al. Conobru.
Aim 2. cap. 30.
l. Greg. lib 4.
cap. 17. & Aim.
cap. 31. Willa.
charium vo-
cant.

Chlotarius pro suis peccatis quæ gesserat aut negligerenter egerat, exorandum ad limina Beati Martini Confessoris properat. Exinde compendio villa veniens Li. anno regni sui vexatus à febre obiit. Chilpericus occupatis thesauris Chlotarij in villa Brinnaco sedem Childeberty Parisijs occupat, sed mox inde repellitur. l Charipertus, Guntramnus, Chilpericus, & Sigibertus regnum patris diuidunt. Dedit fors Chariberto regnum Childeberty; Parisijs sedem habens: Guntramno vero regnum Chlodomeris; sedem habens Aurelianis: Chilperico regnum Chlotarij patris eius; cathedram habens Sueffionis: Sigiberto quoq; regnum Theodorici; sedem habens Mettis. Eodem tempore Huni Gallias appeterunt, contra quos Sigibertus mouit exercitum, eosque vicit atque fugauit. Postea cum eis pacem iniuit. CHILPERICVS Remos inuadit, & alias ciuitates quæ ad SIGIBERTVM pertinebant abstulit. Vnde inter ipsos bellum ciuile surrexit. SIGIBERTVS Sueffionas occupat. THEODEBERTVM filium Chilperici apprehensum in exilium trāsmittit. Chilperico victo atq; fugato ciuitates in suam dominationem reuocat. Post annos Theodebertum filium Chilperici reddidit, datis inuicem

Caput 51.
Aimoin. lib. 2.
cap. 37. Greg.
lib. 4. c. 12.

l al. Gauri-
pertus.

pace & obsidibus cum sacramentis, Guntramnus in Burgundia regnans in locum *m* Agricolanis Patricij Cellum instituit, virum in verbis paratum & in ciuitate prudentissimum.

Caput 52.

n al. Erandam.

o Greg. 4. c. 25.
Magnarii.

p al. Conuentione.

q Greg. 4. c. 26.
Merofidem.

Caput 53.

Guntramnus fuit rex bonus, timens Deum. Accepit primum concubinam nomine *n* Venerandam, quæ habuit filium nomine Gundebadum. Postea accepit Marchitrudem, filiam *o* Magnacharij. Postquam de Guntramno habuisset filium, veneno Gundebadum dolose interfecit. Ipsa iudicio Dei, filium quæ habebat perdidit, & odium regis per saginam incurrit. Eadem dimissa Austrichildem eiusdem ancillam cognomento Bobilanem Guntramnus accepit vxorem; de qua duos filios habuit, his nominibus, Chlotarium & Chlodomerem. Vt Marchitrudis dimitteretur, hæc fuit occasio. Mater eius post mortem Magnacharij de vilibus hominibus vnum ex nutritis Magnacharij acceperat maritum, qui instigantibus *p* Cumtione & Viulico filijs, ab eadem matre iussu Guntramni separatur, & ipse puer occiditur. Clamantes filij negligenter matrem herbariam & meretricem, Hæc occasio filiam eiecit de regno. Charibertus rex Ingobergam accepit vxorem. Qua relicta *q* Merofidem Ianarij filiam accepit, & aliam pastoris ouium filiam, nomine Theudechildem duxit vxorem, ex qua habuit filium: sed protinus moritur.

Otro Sigibertus cum videret fratres suos vxores viles accipere, Gogonem causa legationis ad Anaghildum regem direxit, petens, vt ei filiam suam Brunam nomine coniugio traderet; quam Anaghildus cum multis thesauris Sigiberto ad matrimonium trans-

transmisit. Ad nomen eius ornandum & augendum est determinatum, ut vocaretur Brunehildis. quam cum multa lætitia atq; iocunditate Sigibertus accepit uxorem.

ANte hæc in infantia Sigiberti omnes Austrasij *Caput 54.*
cum eligerent Chrodinum Maiorem domus, eo quod esset in cunctis strenuus & timens Deum, patientia imbutus; nec quisquã aliud nisi quæ Deo & hominibus placerent, in eo inueniret. Ille hunc honorem respuens dicebat, Pacem ego in Austrasia facere non valeo; maxime quod omnes primates cum liberis in tota Austrasia mihi consanguinei sunt, non possum ex eis facere disciplinam, nec quenquam interficere. Ipsi vero per me insurgunt, ut agant superstitiose. Eorum acta non permittat Deus, ut me in inferni claustra tradant. Eligite alium quem vultis ex vobis.

Tilli cum non inuenirent, tunc Chrodini con- *Caput 55.*
silio nutritum suum, memoratum superius, Gogonem, Maiorem Domus eligunt. In crastino primus ad eius mansionem perrexit Chrodinus ad ministerium r bracele Gogoni in collo tenens. Quod reliqui *r. al. bracele.
Aimon. lib. 7.
c. 4. brachium*
cernentes, eiusdem sequuntur exemplum. Prosperum hoc Gogoni ad gubernandum fuit, quoadusq; Brunichildem de Hispania adduxit: quem Brunichildis continuo apud Sigibertum fecit odiosum: ipsumq; suo instigante consilio Sigibertus interfecit. Tanta mala & effusiones sanguinis Brunichildis consilio in Francia factæ sunt, ut prophetia Sibyllæ impleretur dicens: Veniens Bruna de partibus Hispaniæ, ante cuius conspectum multæ gentes peribunt. Hæc verò equitum calcibus dirumpitur.

Ssss 3 Chilpe-

Caput 56.
 fAim. ib. c. 5.
 Galfontam &
 VWalfontam

sal Childoucu

Chilpericus / Gachilifindam sororem Brunichildis habuit vxorem; relinquens Fredegundem, & alias quas habebat vxores. Postea transcendens sacramentum quod Gothorum legatis dederat, quod nunquam Gachilifindam de culmine regni degradaret, ipsamq; suggillare fecit. Post cuius transitum Fredegundem denuo accepit vxorem, reputantes vero eius fratres quod suo ingenio Gachilifinda fuerat interepta, eum de regno eiiciunt. Habebat Chilpericus de prioris regina Audouera tres filios Theodebertum, Merouicum & Clodouicum.

Caput 57.
 Aim. 3. ca. 11.

Huni in Gallias venire conantur, aduersus quos Sigibertus cum magno aggreditur exercitu. Huni magicis artibus instructi, multis fantasiis ostentis, exercitum Sigiberti metu concutiunt; terga vertunt. Sigibertus à Hunis circumdatur, sed suæ prudentiæ dona offerens liberatur. Nec ei quicquam hæc conditio fecit opprobrij. Pacem sempiternam cum Hunis firmavit & à rege Hunorum condignis muneribus honoratur.

Caput 58.

Sigibertus præcepit Aruenis ciuibus Arelatem occupare. Iubente Gunthramno à Celso Patrio Aruerni Arelato trucidati sunt.

Caput 59.

sal. Gadsundam. Aim. 3. c. 27.

Athanagildo rege Hispaniæ defuncto, Levva cū Levvildo fratre regnum assumit. Moritur Levva. Levvildus integrum Hispaniæ regnum tenet; habens v Gaisuindam vxorem matrem Brunichildis.

Caput 60.

Eodem tempore defuncto Constantinopoli Iustiano Imperatore, Iustinus ambiuit imperium, vir iniquus & cupidus. Ad quem Sigibertus legatos

tos

tos & Varmacharium, & Francum & Firminum Comitē direxit, qui pacem cum Imperatore firmarent, qua facta secundo anno sunt reuersi.

z al VVarma-
rium.

Ongobardorum gens priusquam hoc nomen as-
sumeret, exeuntes de Schandauia, quæ est inter
Danubium & mare Oceanum, cum vxoribus &
liberis transmeant. Cum à Hunis Danubium transeun-
tes fuissent comperti, eis bellum conantur inferre. Inter-
rogati à Hunis, quare gens eorum terminos introire præ-
sumeret. At illi mulieribus suis præcipiunt, comam ca-
pitis ad maxillas & mentum ligare, quo potius virorum
habitum simulantes plurimam multitudinem hostium
ostenderent, eo quod erant mulierum comæ circa maxil-
las & mentum ad instar barbæ valde longæ. Fertur de su-
per vox utraq; phalange dixisse, Hæc sunt langobardi.
Quod ab his gentibus fertur eorum deum fuisse locutum
quem fanatici nominant V Vodanum. Tunc Lāgobardi
clamasse, Qui instituerat ijs nomen, concederet victo-
riam. Hoc prælio Hunos superant, partem Pannoniæ in-
uadunt. Nec multo post tempore Narses Patricius, mi-
nis Iustini Imperatoris eiusq; Augustæ Sophiæ perterritus,
eo quod Augusta ei apparatus ex auro factum muliebri,
eo quod eunuchus erat, cum quo filaret, direxit, & pin-
filarios regeret, non populos. At ille respondens, Filium
filabo, de quo Iustinus Imperator, nec Augusta ad caput
venire non possunt. Tunc Langobardos à Pannonijs in-
uitatos cum Alboëno rege in Italiam introduxit. Albo-
ënus. Clodofindam Chlotarij regis filiam habuit
vxorem: qua defuncta aliam duxit con-
iugem, cuius patrem inter-
fecerat,

Caput 61.
a al. Schata-
nagia. Aim. lib.
2. c. 13. Scandi-
nauia

bal. Visodano.

cal. pēfilatio.

Ipsō

Cap. 62.

Pse vero eiusdem mulieris fraude veneno periit. Ipsaque postea cum aliquo Langobardo apud Rauennam fugaciter de ciuitate Verona, vbi virum occiderat, egrediebatur: pariter in itinere apprehensi interfecti sunt.

Cap. 63.
d al. Calip.

Ongobardi regem nomine *d* Clip super se eligunt. Prorumpentibus Langobardis in Gallias Amatus Patricius ab ipsis interficitur. Et à Burgundionibus multæ ibidem strages factæ sunt. Post Amatium Mummolus Patriciatum assumpsit.

Cap. 64.

e al. Stuplo-
nem.

sal. à Sigiberto.

Rruentibus iterum Langobardis in Gallias: cum quib^o Mummolus fortiter dimicauit, & vsq; ad internecionem oppressit. Pauci ex eis dea Italiam repedant. Saxones quos Theodebertus in Italiam miserat, in Gallias prorumpunt, apud *e* Stipholonem castra ponentes multæ strages per vicina loca ab ipsis perpetratur: qui à Mummulo superantur, & in Italiam fugaciter reuertuntur. Amisissis omnibus quæ prædauerant Saxones, vxores & liberos in Gallias destinant, vt à Sigiberto rege recepti, in loco vnde exierunt, redirent. Venientes in territorium Auennico Mummulus protinus obuiam veniens Rodanum transire non permittebat: postea acceptis muneribus transire eos permisit. *f* Ad Sigibertum pergentes in loco, vnde prius regressi fuerant, sunt stabiliti. Postea defuncto Clip, Langobardorum duces Chamozeban & Rodanus Gallias irruerunt. Quibus obuiam Mummolus cum exercitu venit, & hos tres duces cum eorum exercitu vsque ad internecionem deleuit. In alio anno Mummolus cum exercitu Turonis ac Pistauis, iubente Gunthramno, de potestate Chilperici abstulit, & ad

ad partem Sigiberti restituit. Multi ibidem de exercitu Chilperici & ipsis Pictaueusibus sunt gladio trucidati: Thaloardus & Nuncio duces. Langobardorum per ostiola in Sidonense territorium cum exercitu sunt ingressi, ad Monasterium Sanctorum Agaunensium nimiam facientes stragem Baccis villa, nec procul ab ipso monasterio, & duces eorū exercitus à Violico & Theudofredo ducibus Gunthramni sunt interfecti. ^{g al. quadraginta millia tantum.} g quadraginta tantum ex illis fugaciter Italiam remeant.

Hlodoueus filius Chilperici Burdegalem peruadit; à Sigulfo duce superatus, fugaciter ad patriam redit. *Caput 65.*

Chilpericus Pictauos & Thuronos de regno Sigiberti peruadit, & Sigulfum ducem in fugam vertit, suumq; exercitum prostrauit. Chilpericus ciuitates quas peruaserat, eas Sigiberto reddidit. Post annum Chilpericus cum exercitu multo regnum Sigiberti ingreditur: sed intercurrentes legati pacificati sunt. *Caput 66.*

Postea inientes consilium, amboq; mouentes exercitum volentes Guntramnum interficere, regnumq; eius assumere, Sigibertus cum exercitu Arciaca residens, Chilpericus duodecim pontes. Audiens hæc Gunthramnus exercitum velociter mouit, veniensq; villam Veriaco, intercurrentibus legatis, hi tres germani, Sigibertus, & Gunthramnus, & Chilpericus Treca vixerunt. Et in Ecclesia sancti Lupi sacramenta cōtra Guntramnum, vt pacem seruaret, dederunt. Guntramnus idemq; cum eis pacem sacramētis firmavit. Reuertentes ad castra Australij aduersus Sigebertum rumorem *Caput 67.*

T t t rem

tem leuant, dicentes, Sicut promiffisti, da nobis, vbi rebus ditemur, aut præliemur; alioquin ad patriam non reuertimur. Ille volens compulsus à suis super Guntramnum ire; Austrasij valde insidiose dicunt ad eum, Sacramentis pacem cū Gūtramno firmasti: quopacto possumus super eum irruere? Vnanimiter exclamantes, se super Chilpericum velle ire, protinus mouentes super Chilpericum: iam eius exercitus ad propria festinans longe abierat.

Caput 68.

h. al. Thorua

VM hæc cognouisset Chilpericus, terga vertens b Turonos peruenit. Sigibertus post tergum eius Parisios venit, ibiq; sanctum ac beatissimum Parisiorum vrbis Episcopum cum Sigibertus vidisset, hæc ab eodem verba prophetiæ audiuit, Si germanum tuū ita persequere, cogitas, vt eum interficere disponas & regnū suū auferre Scriptum est; Foueam quam fratri tuo parabis, in eam cadebis. Cuius castigationi nolens annuere, cogitabat optata perficere. Cumq; Victoriaco accessisset, omnes Neostriasæ actu venientes se suæ ditioni subiecerunt, Ansoaldus tantum cum Chilperico remansit. Fredegundis duobus pueris dolo transmissis. Sigibertum interficiunt, & ipsi interfecti sunt. Resumptis viribus Chilpericus suum regnum recepit.

Caput 69.

i al. sports
Aimoia. j. c. 14

RVnechildis cum filio suo Childeberto Parisijs sub custodia tenebatur; Sed factione Gundoaldi Ducis Childebertus in i pera positus per fenestram à puero acceptus est. Et ipse puer * singulos eum Metris exhibuit. Ibique à Gundoaldo vel Austrasij in regno patris sublimatur. Brunichildis iussu Chilperici exilio Rothomagi retruditur. In eo anno fulgor decurrisse

Ani sole vo-
catur mona-
steriū in quod
detrusus.

Caput 72.
Greg. 5. c. 8. 13.
Aimoin. 3. c. 16

quentem Turonos transmisit. Rocolenus ab infirmitate vexatus nihil ibidem præualuit.

EO tempore Sanctus Germanus Parisiorum Episcopus transijt. Chilpericus filium suum Chlodoueam Turonos transmisit, qui & ultra Ligèrem ciuitates Childeberti inuaderet. Mummolus Patricius Guntramni contra Chlodoueam & Desiderium ducem Chilperici bellum gessit, eosq; superauit. Cæsa Mummoli exercitu quinq; millia, à Desiderio vero xx. millia.

Cap. 73.
o al tantum ex
e. r. s. quoque
quinq; millia.
Longe aliter
Greg. 5. c. 15.

Inter Syueuos & Saxones bellum surrexit. Cæsi sunt à Saxonibus XX. millia: & sex millia tamen ex eis remanserunt. Syueuorum quoq; sex millia C c c l x x x v i i i. prostrati sunt. reliqui verò victoriam obtinuerunt. Saxones deuouerunt, vt nec pilum nec barbam incidere, priusquam hanc iniuriam vincerentur. sed mentita est eorum iracundia.

Cap 74.
Greg. 5. c. 16.
18. Aim. 3. c. 20
24. 26.

Britannus Magliuus & Bodecus illo tempore Comites erant, amicitiam cum sacramentis inuicem ineuntes. Mortuo Bodico Magliuus filium eius nomine Theudericum de regno expulit. Sed tandem resumptis viribus Theudericus Magliuum cum filio Iacob interfecit, regnumq; patris recepit. VVarochus Magliui filius in patris locum rex efficitur. Guntramnus rex duos Magnacharij filios gladio interemit, instigante Austri-childe regina, facultates eorum silco redegit. Filij Guntramni duo continuo mortui sunt.

sunt.

Gun

Guntramnus Childebertum adoptauit in filium. *Caput 75.*
 Chilpericus Prætextatum Rothomagensem Episcopum in exiliū trudit: imputans ei quod consilio Brunichildis vsus contra Chilpericum fuisset: quod veritate subsistebat. Meroueus iterum laicus efficitur de Turonis fugiens per Antisiodorum Diuione venit in Remensem per Campaniam accessit & à Tharauanensibus circumuentus est, & in quadam villa concluditur à Gauleno familiari suo, ipsoq; rogante Meroueus cultro interfectus est; & post Gauleus manibus & pedibus, nares & aures truncatus turpiter vitam finiuit.

p. al. de Auini-
 one venit in
 Remensem
 Campaniam
 peraccessit.
 q. al. Gauleus

Eodem tempore Iustinus Imperator amens effectus est. Sophia eius Augusta cum Tiberio Cæsare regebat imperium. Tiberius largissimus in eleemosynis fuit. Sed cum à Sophia argueretur, vt thesaurum non vastaret, in medio palatij CRUCE in lapide reperta, iubet Tiberius ipsum lapidem leuari. Desuper in alio lapide duæ cruces repertæ sunt: leuatumq; & ipsum. inuenta sunt sub ipso mille centenarij auri. quod largiter diuino amore pauperibus erogauit. *Cap. 76.*
Aimon. 3. c. 19.

Defuncto Marside prudenti alloquio Senecæ, cui *Caput 77.*
 Narsis crediderat thesaurum eius, Tiberius absconditum sub terra inuenit, nimia multitudine ponderum auri & argenti & lapides preciosos. Quod deum largiter Tiberius in eleemosynas distribuit pauperum. Samson filius Chilperici moritur, quem Chilpericus nimium luxit. Eo anno stella in medio Lunæ fulgens visa est. Guntramnus Boso relictis filiabus suis in Ecclesia sancti Hilarij, ad Childebertum transijt. Anno quoq; tertio Childeberti Regis, qui erat Chilperici & Guntramni *Greg. 5. c. 15.*

Ttt 3 XVII.

sal. 16.

XVII. Guntramnus Boso filias suas à Pictauro auferre volens. Dracolenus super eum irruit. multa munera à Guntramno Dracolenus offeruntur sed Dracolenus, vt erat elatus, dixit, Funiculum vnde alios ligare soleo, paratum habeo; vbi Guntramnus hodie ligatur. Cumq; fuisset prælium cœptum, Guntramnus inuocato nomine Domini & sancti Martini, leuato s conto Dracolenum maçtat in faucibus suspensum, de equo mortuum in terra proiecit. feliciter postea quod cœpit expleuit. Post hæc Pictaui, Bagassinitæ, Romani, & Andegau cum alijs multis,

sal VVaracum

in Britannia contra VVaroco exercitum mouent. Super quos VVarocus per noctem ruens, nimiam stragem de Saxonibus Baigassinus fecit. Anno quarto Childeberti, qui fuit XVIII, Guntramni & Chilperici, Saxonius & Sagittarius Episcopi & Cabilonio in synodo ab Episcopatu degradantur. Chilpericus descriptiones grauissimas in omni populo regni sui fieri iussit. Marcus referendarius, qui hæc destructionem faciebat, secum omnes polepticos ferens Kalend. Martij à Salemodicinis interfectus est & omnes poleptici incendio sunt concremati. Dum hæc agerentur, Iustinus Imperator XVIII, anno regni sui, cum amentia quam incurrerat, vitam finiuit.

sal Cabilono

sal Limodici-
nis fort. Lemo-
uicinis. Greg.
3. cap. 18.

Caput 78.

Iberius arripuit imperium. Sophia Augusta immemor promissionis suæ aduersus Tiberium infidias mouebat. Iustinianum nepotem Iustini Imperio voluit sublimare. Quod Tiberius cernens, apprehensam Sophiam, expoliatam thesauris segregatis ab ea pueris, in custodiam iussit retrudi. Iustinianum oburgatum, tantum in posterum amore dilexit, vt filio eius filiam suam promitteret, eiusq; filium suæ filiæ expeteret. Sed non est sortita effectum. Exercitus eius Persas debellauit, victorq; regressus tanta mole prædam detulit.

tulit, vt crederetur cupiditati humanæ posse sufficere. xx. elephantum exinde adducti sunt.

Hodem tempore anno v. Childeberti regis tanta lues per vniuersam regionem facta est, vt nimirum mirum fuisset. Vniuersa flumina terminos, quos nunquam excefferant, præterierunt, de pecoribus excidio, grande ædificijs naufragium. Sed cessantibus pluuijs arbores denuo floruerunt. Erat mensis Septembris: fulgur per cælum cucurrisse visum est, sonus quasi deruentis arboris in totam terram auditus est. Burdigalis terræ motu concussa est. De Pyreneis montibus immensi lapides sunt euulsi, qui pecora & homines prostrauerunt. Vicus Burdigalensis, incendio diuinitus orto, multos exussit, subito comprehensus domos, & horrea cumannonis incendio concremantur, nullum incitamentum habens ignis, sed forsitan iussionem diuinam. Aureliana ciuitas ab hoc incendio vastata est. Apud terminum Carnotæ fracto pane sanguis fluxit. Sed hæc prodigia grauissima lues est subsecuta & discordia, regibus iterum bellum ciuile parantibus. *B*esentericus morbus totas Gallias præoccupauit. His diebus Austrechildis Guntramni Principis regina ab hoc morbo consummata est. *c* Medici apud Guntramnum accusati. iussu Guntramni medici diuersis pœnis afflicti migrant ad cælum. Eo anno magna in Hispanijs Christianorum persecutio fuit, instigante Goesinda, quam post Anachildum regem rex Leopildus acceperat, de alia vxore duos filios habens, ex quibus vnus Ermenchildus nomine, filiam Sigoberti, nomine Sedegundem accepit vxorem.

Caput 79.
Greg. 5. cap. 33.
Aim. 3 cap. 33.

a al. Carnotenum.

b al. Berentericus dysenteriam intelligit cal. medicus Guutramni Christianos in hoc accusans iussu &c.

Quæ

Caput 80.

Greg. 5. c. 28.
Aimoin 3. c. 38

e al Goesida
adportatur.
sed cum nul-
latenus

f al. Euricia
& g n. Audega-
me.

VÆ cum magnis thesauris & apparatibus in Hispaniam est directa & ab auia Gerfinda benigniter recepta, quæ postea à Goesinda adficitur. Sed cum nullatenus auia iniquo consilio consensisset, in vna ciuitate cum viro habitandum constituitur. Protinus maritum prædicans, ad Christi cultum cōuertit, baptizatusq; Christianus effectus est, quē pater Leovvildus insequens & volens occidere, tandem eius insecutione filius interfectus est: per quem data est occasio post mortem Mirionis regis Gallicie filio eius f Eurico & genero nomine Audegande de regno certantibus, à Leopildo Suauie & omnes Gallicie potestatem Gothorum subiunguntur.

Caput 81.

Mortitur Chilpericus tres filios suos iam adultos ab infirmitate dysenterie vno anno perdidit, quos de Fredegunda habebat. Restiterat adhuc Clodoveus filius eius, quem postea instigante Fredegunde victum in custodiam retrusit, ibiq; factione Fredegunde cultro percussus obiit.

Caput 82.

g Aimoin 3.
cap 39. Auen-
nionem.

h al continuo
remouentur.

Post hæc Nummolus Patricius regno Gúthramni fuga dilabitur. Auencionem caltrum suæ defensionis expetijt. Legati Chilperici qui ad Tiberium Imperatorem accesserunt, ab eodem illo tempore h reuertuntur continuo.

Caput 83.

CHILdebertus relicta Guntramni pace, se cum Chilperico, vt regnum eius pariter auferrent, coniunxit; promittens Chilpericus dum sine filijs erat, vt Childebertum regni sui relinqueret hæredem. Sed more solito mendax apparuit. Lupus Dux Campanien sis

nienſis ab Vrſione & Bertefredo ab exercitu internecio-
ne perſequitur: ſed Brunichilde intercedente liberatur. i al. ſupra ſcri-
pro ſcalatus
eſt.
præſidiumq; eius i à ſupraſcriptis talatus eſt.

VIT illo tempore reclusus Hoſpitiuſ apud Nicen- Caput 84.
ſem urbem, qui conſtrictus catenis ad purum cor-
pus ferreis, deſuper Cilicio. Nihil aliud quàm pu-
rum panem & paucos dactylos comedebat; in quadra-
geſima radices herbarum. Qui dum conuerſaretur in
corpore; multæ virtutes, præſtante Domiono per eun-
dem oſtenſæ ſunt.

Chilpericus Deſiderium Ducem ad peruadendum Pe-
trococrecum & Agennum cum exercitu dirigit. Qui fu-
gato Ragnaldo Duce has ciuitates peruaſit, eiusq; vxor-
em cunctis rebus expoliauit.

Baudaſtis Dux in Vaſconia obiit, maximam partem ex-
ercitus ſui amiſit. Anno igitur VII. Childeberti regis, qui
erat Chilperici & Guntramni XX, Stella k comata appa-
ruit, in die ſancto Paſchæ.

Apud Sexionas ciuitatem cælum ardere viſum eſt. In k al. cometes.
l al. Sexionas.
lege Sueſio-
nas.
Pariſiaco m vero ſanguis denuo fluxit & ſuper veſtimen-
ta multorum hominum cecidit. Valetudines variæ &
mortalitas magna eo anno impleta fuit. Igitur legati
Chilperici n Anſoaldus & Domichiftus qui ad conſpici-
endam dotem in Hiſpaniam miſſi ſunt, reſſi his dieb⁹.
Leopildus rex contra Ermenchildum filium ſuum * re-
ſi in exercitu reſidebat, tunc filium interfecit, eiufque
vxorem à Græcis liberare non potuit, ſed vſq; in mortem
ibi permanſit. m lege vico
ap Aimoin,
in Pariſiaco
pag
n Anſoaldus
& Domighi-
ſitus.

O anno Rodinus dux moritur, vir eleemoſynarū, Caput 85.
& bonitate leniſſimus, iuſtus in cunctis, piſſimus
in pauperes. Qui dum quadam vice, vt conſue-
uerat mortuum ſepelire præceperat ad quoddam monu-
mentum

o al. verum

mentum cum cultris pueri fossam facerēt, leuato apud inuenit miræ magnitudinis thesaurum & solidorū multitudinem, hoc sibi proprium o iure censuit, quem sine intermissione fideliter pauperibus erogauit, æquanimiter ea fide reddidit hunc ei thesaurum à quo acceperat. Multa signa & prodigia eo anno in cælo sunt visa. Chilperico filius denuò nascitur: iubet omnes vinc̄tos laxare.

Capit 86.

Vndoaldus qui se filium Chlotarij esse dicebat, de Constantinopoli reuertitur, & Chlotario à Childeberto patruo directus est: quem Chlotarius videns, comam capitis tondere iussit: quem SIGIBERTVS accersitum, misit in Agrippinensem ciuitatem, quæ nunc Colonia dicitur. Exinde lapsus ad Narfidem dirigitur, & Narfis cum Mauritio Imperatori direxit. Cùm exinde fuisset reuersus à Mummulo Patricio fuisset susceptus, factione Siagrii & Flauij Episcopi, vt Guntramnum degradarent à regno & sublimarent Gundoaldum, ob hanc causam Mummulus interfectus est, Gundoaldus ab p Osone duce cum in fractione rupis impingeretur, ibi disruptus moritur. Cariatius spatarius Guntramni, qui hanc rem prodidit in huius vicissitudinis recompensam Episcopatum Genuaensem assumpsit.

p al. Osone duce factione conbenin- sen orbem de cacuminae rupis impingitur

Capit 87.

Nillo tempore Chilpericus Parisijs contra patrem quem cum Francis inierat ingreditur, & ob quã rem portionem suam exinde iuste admisit. Guntramno partem Childeberti q de Massilia dedit, Mummulus factione Fredegundæ, cui reputabant filium suum per incantationem interfecisse, iussit suggillare, multasq; mulieres per ipso mendacio à Fredegunde sunt interfectæ.

q al. à de Massilia eunte reddidit.

Chilpe-

CHILpericus timens Guntramnum & Childebertum in Camaracensem cum thesauris omnique prælidio est aggressus: per ipsum timorem, exercitum sæpe mouebat & residere faciebat. *Caput 88.*

CHildebertus in Italiam abiit, & Langobardi se suæ ditioni commendant: gloriose exinde Childebertus reuertitur. acceperat prius à Mauritio Imperatore quinquaginta millia auri, vt Longobardos de Italia expugnaret: sed non solum eis non nocuit, sed amicitias cum ipsis iniit. Leopildus, vt supra fecimus mentionem, filium suum Ermengildum interfecit. *Caput 89.*

CHilpericus & Fredegundis filia eorum cum multis thesauris & multitudine famulorum in eius ministerium direxit, quam filius Leopildi accepit vxorem; nec post mora extante Chilpericus Calamvillam nec procul à Parisijs ab homine nomine Falcone qui missus à Brunichilde fuerat, est interfecit, & crudelissimam vitam digna morte finiuit. *Caput 90.*

